

Първа сбирка на Клуба на цивилиста за 2014 година¹

На 8 януари Клубът на цивилиста при Юридическия факултет на Пловдивския университет проведе поредната си сбирка, на която се дискутира проблемът за отговорността на съдружниците при неперсонифицирания консорциум. Основен докладчик беше докторантът по Гражданско право от ЮФ Евгени Христов, модератор - гл. ас. д-р Ангел Шопов.

Докторант Христов първо очерта какво представлява по българското право неперсонифицираният консорциум (НеК). То е договорно обединение между двама или повече търговци за осъществяване на съвместна стопанска дейност, при което не възниква нов правен субект, различен от участващите в него лица. Правната уредба е предвидена в чл. 275 - 276 от Търговския закон, като съответно приложение намират и разпоредбите за договора за гражданско дружество (чл. 357 - 364 от Закона за задълженията и договорите). Акцентите на изложението му бяха три. Отговорност на съдружниците при този тип консорциум възниква най-вече при неизпълнение на договорни задължения, произтичащи от правоотношения с трети лица, поети общо от всички съдружници. На второ място, докт. Христов разгледа въпроса за отговорността за съдружниците при неизпълнение на задължения, произтичащи от дружествения договор. Последната част на доклада анализира отговорността на съдружник спрямо личен нему кредитор и правата, които последният притежава върху дела на този съдружник в общото имущество.

След представянето на своето експозе думата взеха участници от публиката – студенти; докторанти от ЮФ на ПУ и Института за държавата и правото на БАН; практикуващи юристи (адвокати, помощник съдебни изпълнители и др.). В дискусиата бяха повдигнати и разисквани множество интересни въпроси от теорията и практиката. Така например, как може да се характеризира неперсонифицираният консорциум, като той хем няма отделна правосубектност, хем „притежава” сметка в банка и е „титulary” (поне по документи) на отделни имуществени права.

¹ Проявата се организира по проекта „Свободният обмен на блага - правни и икономически проблеми”, финансиран от Фонд "Научни изследвания" на ПУ с договор № НИ13 ЮФ011/2013 г.

Освен това, беше дискутирано доколко лица, извършващи търговска дейност, но нерегистрирани като търговци или пък обявени изрично за нетърговци (все по смисъла на ТЗ), могат да бъдат съдружници по договор за консорциум (напр. лицата по чл. 2 ТЗ или пък ЮЛНЦ, извършващи допълнителна стопанска дейност, съгласно чл. 3 ЗЮЛНЦ).

Докторант Христов наблегна на солидарната отговорност, която би възникнала при сключване на търговска сделка общо от всички съдружници (арг. чл. 304 ТЗ). Неговата теза е, че именно това представлява сериозното различие в положението на съдружниците по неперсонифицирания консорциум от това на съдружниците в обикновено гражданско дружество при общо сключване на сделка от тях.

В допълнение, бяха обсъдени редица други интересни въпроси, като проблема за характера на чл. 360, ал. 1 ЗЗД, уреждащ право на един глас за всеки от съдружниците и възможността те да уговорят и друго при неперсонифицирания консорциум. Разгледа се и възможността дали съдружниците не могат да уговорят клауза в договора, по силата на която да могат периодично да разпределят получена печалба от извършени по договора за консорциум дейности към трети лица. Не на последно място, дискутираха се особеностите на принудителното изпълнение за личен дълг на един от съдружниците спрямо трето лице при условията на съществуващ договор за дружество-консорциум. Оказва се на практика, че преди да бъде прекратено това съглашение, няма да може да се пристъпи към принудително изпълнение. Една от формите за защита на вискателя е да се извърши заповед за вземане за дяловото участие на съдружника, който може да се реализира едва при вече прекратено дружество. Бяха правени паралели с изпълнение върху дял от търговско дружество при съществуващо лично задължение на един от съдружниците (чл. 517 ГПК). Изказаха се идеи за формулиране на предложения *de lege ferenda*.

гл. ас. д-р Ангел Шопов